

Wanneer mag ik mijn bureau “Architectenbureau” noemen?

Inleiding

In onderstaande toelichting is steeds de architectentitel als uitgangspunt genomen, maar dezelfde criteria en conclusies gelden voor de drie andere door de Wet op de architectentitel beschermde titels stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect en interieurarchitect.

Wanneer mag een ontwerpbureau zich “Architectenbureau” of “Bureau voor Architectuur” o.i.d. noemen? De Wet op de architectentitel verbindt het recht op het voeren van de architectentitel aan de verplichting ingeschreven te staan in het architectenregister. Niet iedereen kan zich laten inschrijven in het architectenregister; men dient daartoe over het juiste diploma te beschikken. Voor inschrijving als architect is het diploma vereist van het met goed gevolg afgelegd examen van de opleiding op het gebied van de architectuur, afgegeven door de Technische Universiteit te Delft of Eindhoven dan wel door een Academie van Bouwkunst (klik voor de inschrijvingseisen de button **INSCHRIJVING** aan).

De wet

Artikel 23, eerste lid, van de Wet op de architectentitel luidt: Gerechtigd tot het voeren van een titel als bedoeld in artikel 2, tweede lid (architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect) of een afkorting van die titel, hetzij zonder nadere aanduiding, hetzij in woordsamenstellingen waarin de titel voorkomt, is uitsluitend hij die onder deze titel in het register staat ingeschreven.

Uitsluitend natuurlijke personen kunnen worden ingeschreven in het architectenregister. De architectentitel is dus een persoonlijke titel; bureaus kunnen niet worden ingeschreven in het register. Bureaus mogen zich echter wel in hun presentatie en handelsnaam van de architectentitel bedienen, indien zij voldoen aan de hieronder beschreven criteria die in de rechtspraak zijn ontwikkeld.

Rechtspraak

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 15 december 2000 (gepubliceerd in NJ 2001, 57) uitgesproken dat een besloten vennootschap gerechtigd is de benaming “architectenbureau” of een soortgelijke aanduiding te voeren, indien de bouwkundige activiteiten van de vennootschap worden uitgevoerd door of onder de feitelijke leiding van een natuurlijk persoon die op grond van de Wet op de architectentitel gerechtigd is de titel architect te voeren. De Hoge Raad leidt dit criterium af uit de doelstellingen van de wet, met name de consumentenbescherming en de bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving.

De president van de rechtbank te Zutphen heeft in een vonnis van 7 mei 2001 het criterium van de Hoge Raad aangevuld in een zaak die betrekking had op het voeren van de eveneens wettelijk beschermde advocatentitel in de benaming van een vennootschap. De president oordeelde dat het niet voldoende is dat de juridische werkzaamheden van de vennootschap door of onder de feitelijke leiding van een advocaat worden uitgevoerd, maar dat tevens is vereist dat er sprake is van een betrekkelijk nauwe band tussen de betreffende vennootschap en een functionaris die de beschermde titel voert, alvorens de vennootschap zich met die titel kan afficheren. Onder een “betrekkelijk nauwe band” verstaat de president een arbeidsrechtelijke of vennootschapsrechtelijke relatie.

Indien een bureau aan bovenomschreven criteria voldoet, dient bij de naamsvoering van het bureau nog opgepast te worden voor het volgende. Wanneer in de bureaunaam een persoonsnaam voorkomt in combinatie met een vorm van de architectentitel, bijvoorbeeld “Architectenbureau Jansen b.v.”, dan dient de vernoemde persoon, ten einde misleiding van de consument te voorkomen, als architect ingeschreven te staan in het architectenregister. De consument zal immers door deze bureaunaam in de veronderstelling verkeren dat Jansen architect is en zal dat bureau met die gedachte mogelijk een opdracht verlenen.

Conclusie

Op grond van de huidige jurisprudentie mag een bureau zich "Architectenbureau" noemen als aan het bureau een persoon is verbonden die blijkens zijn inschrijving in het architectenregister gerechtigd is de architectentitel te voeren en die persoon belast is met de uitvoering van de bouwkundige werkzaamheden van de vennootschap of daarover de feitelijke leiding voert. De desbetreffende persoon dient nauw aan het bureau verbonden te zijn, bijvoorbeeld als vennoot of als werknemer met een vaste aanstelling. Een ad-hoc of projectmatige samenwerking met een (externe) architect geeft een bureau dus niet het recht een vorm van de architectentitel in of bij zijn bureaunaam te voeren. Bovendien mogen persoonsnamen uitsluitend met een vorm van de architectentitel in de bureaunaam worden gevoerd, indien de betrokken personen als architect staan ingeschreven in het architectenregister.

Waarschuwing

Uit het bovenstaande blijkt dat er strikte voorwaarden bestaan voor het voeren van de architectentitel door personen en bureaus. De SBA treedt, indien nodig, in rechte op tegen onrechtmatig titelgebruik. Het heeft dikwijls ingrijpende consequenties voor een onderneming om, eenmaal bekend onder een bepaalde naam, de bureaunaam te moeten aanpassen. Het is daarom goed bij twijfel over de toelaatbaarheid van een bureaunaam tijdig, in elk geval voor de definitieve vaststelling van die naam, bij de SBA te informeren over de toelaatbaarheid ervan.